

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)**

Кафедра обліку та оподаткування

**ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ**

 Н. Л. Замкова

30 10 2020

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

ACCOUNTING

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр»	/ «bachelor»
Галузі знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	/ «Social and Behavioural Studies»
	07 «Управління та адміністрування»	/ «Management and Administration»
	24 «Сфера обслуговування»	/ «Services»
Спеціальності	051 «Економіка»	/ «Economics»
	075 «Маркетинг»	/ «Marketing»
	242 «Туризм»	/ «Tourism»
Спеціалізації / Освітні програми	«Економіка бізнесу»	/ «Business Economics»
	«Маркетинг»	/ «Marketing»
	«Логістика»	/ «Logistics»
	«Туризм»	/ «Tourism»

Вінниця 2020

Розробник: Майстер Л.А. к.е.н.

Гарант освітньої програми «Економіка бізнесу» - Супрун Світлана Дмитрівна / к.е.н. / доцент / доцент кафедри економіки та міжнародних відносин

Гарант освітньої програми «Маркетинг» - Поліщук Ірина Ігорівна / д.е.н. / доцент / завідувач кафедри маркетингу та реклами

Гарант освітньої програми «Логістика» - Пчелянська Галина Олегівна / к.е.н. / доцент / доцент кафедри маркетингу та реклами

Гарант освітньої програми «Туризм» - Онищук Наталя Вікторівна / к.е.н. / доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри обліку та оподаткування 12.10.2020 р. пр. № 18; на засіданні вченої ради обліково-фінансового факультету 16.10.2020 р. пр. № 10 та засіданні вченої ради інституту 30.10.2020 р. пр. № 10.

Рецензент(и): внутрішній рецензент – Дзюба О.М., к.е.н., доцент
зовнішній стейкхолдер – Комендант Д.Б., головний бухгалтер
ТОВ «Вінницький деревообробний завод», м. Вінниця.

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.В.

Підп. до друку 23.11.2020 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 1,34.
Обл.-вид.1,10. арк. Тираж 5. Зам. №618.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Робочу програму з дисципліни «Бухгалтерський облік» розроблено відповідно до освітньо-професійних програм «Економіка бізнесу», «Маркетинг», «Логістика», «Туризм» першого рівня вищої освіти та навчальних планів підготовки бакалаврів галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування», 24 «Сфера обслуговування» спеціальностей 051 «Економіка», 075 «Маркетинг», 242 «Туризм» спеціалізацій / освітніх програм «Економіка бізнесу», «Маркетинг», «Логістика», «Туризм».

Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» є набуття здобувачами вищої освіти сучасних теоретичних знань щодо сутності бухгалтерського обліку, змісту і структури форм бухгалтерських документів та звітності, формування у здобувачів теоретичних засад та організаційно-методичних основ облікової діяльності підприємства, методології комплексного розуміння проблем чинного законодавства та бухгалтерського обліку як інформаційної системи з метою управління фінансово-господарською діяльністю підприємств та організації виробничого процесу, набуття навичок їх практичного розв'язання, зокрема, документального оформлення господарських операцій, ведення обліку на підприємствах, а також опанування здобувачами вищої освіти вмінь і навичок сучасних методик роботи з обліково-аналітичною інформацією за міжнародними стандартами.

Завданнями дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ з організації бухгалтерського обліку, ознайомлення з методологічними засадами та практикою ведення бухгалтерського обліку в сучасних умовах.

Завданнями дисципліни «Бухгалтерський облік» є:

- засвоєння здобувачами та особливостей нормативно-правового ведення бухгалтерського обліку на підприємствах;
- оволодіння здобувачами основними принципами та методами ведення обліку, сутності та класифікації об'єктів обліку, економічного змісту господарських фактів, явищ і процесів, їх взаємозв'язку на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку;
- оволодіння методикою складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу та відображення в обліку типових господарських операцій, які пов'язані з фінансово-господарською діяльністю підприємства;
- опанування здобувачами практичних навичок щодо складання первинних документів, порядку ведення облікових регістрів, узагальнення даних поточного обліку та складання бухгалтерського балансу.

Результати вивчення навчальної дисципліни, її місце в освітньому процесі:

- працювати із нормативними та інструктивними матеріалами;

- визначати економіко-правовий зміст господарських явищ та фактів, які відбуваються на підприємствах,
- оволодіти методикою складання бухгалтерського запису будь-якого явища, факту та процесу, їх взаємозв'язку на основі теорії подвійного запису бухгалтерського обліку ;
- відображати факти господарської діяльності у бухгалтерському обліку в результаті фінансово-господарської діяльності підприємства;
- оволодіти навичками документального оформлення господарських операцій на підприємствах;
- володіти особливостями методики ведення бухгалтерського обліку активів, власного капіталу, зобов'язань та капіталу на підприємствах;
- засвоїти умови визнання доходів і витрат, визначати фінансовий результат діяльності підприємств за міжнародними стандартами;
- застосовувати основи методики формування облікових регістрів та фінансової звітності підприємств за міжнародними стандартами.

Міждисциплінарні зв'язки: робоча програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів, базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як: «Вища та прикладна математика», «Політична економія», «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси, гроші та кредит», «Статистика».

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» для освітніх програм «Економіка бізнесу», «Маркетинг», «Логістика», «Туризм» є формування комплексу компетентностей:

- інтегральні компетентності:

Для освітньої програми «Економіка бізнесу»:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Для освітніх програм «Маркетинг» та «Логістика»:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової (логістичної) діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Для освітньої програми «Туризм»:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні компетентності:

Для освітньої програми «Економіка бізнесу»:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Для освітніх програм «Маркетинг» та «Логістика» не передбачено.

Для освітньої програми «Туризм»:

К 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

К 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- фахові компетентності:

Для освітньої програми «Економіка бізнесу»:

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Для освітніх програм «Маркетинг» та «Логістика»:

СК 10. Здатність використовувати маркетингові інформаційні системи в ухваленні маркетингових рішень і розробляти рекомендації щодо підвищення їх ефективності.

СК 14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Для освітньої програми «Туризм»:

К 16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К 29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

К 30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» полягають:

Для освітньої програми «Економіка бізнесу»:

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

Для освітніх програм «Маркетинг» та «Логістика»:

Р 2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

Р 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

Р 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

Р 5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.

Р 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

Р 7. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію.

Р 8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.

Р 9. Оцінювати ризики провадження маркетингової діяльності, встановлювати рівень невизначеності маркетингового середовища при прийнятті управлінських рішень.

Р 10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

Р 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

Р 13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

Р 14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.

Р 16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

Для освітньої програми «Туризм»:

ПР 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Рівні компетентності	За шкалою КНТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, використовує набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Якщо здобувач вищої освіти повністю виконав програму дисципліни та набрав протягом семестру 75 і більше балів, то підсумкова оцінка може бути виставлена без опитування чи виконання екзаменаційного завдання на момент проведення екзамену.

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл

Теми	Кількість годин			Форми контролю	
	Всього	з них			
		лекції	практичні		СРС
Тема 1. Сутність бухгалтерського обліку та його функції	12	2	2	8	ПО, КТ, ДН
Тема 2. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку	16	4	4	8	УО, СЗ, КТ, ДН
Тема 3. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку	26	4	4	18	КТ, СЗ, ПО, ДН, Р
Тема 4. Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку	36	4	4	28	КТ, СЗ, ДН, ІЗ
Тема 5. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку	16	2	2	12	УО, КТ, ІЗ, ДН, Р
Тема 6. Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку	18	4	4	10	ІЗ, КТ, ДН, СЗ
Тема 7. Бухгалтерський облік основних господарських процесів	42	6	6	30	КТ, УО, ДН, ІЗ, СЗ
7.1. Загальне поняття господарського процесу. Облік процесу постачання		2	2		
7.2. Облік процесу виробництва		2	2		
7.3. Облік процесу реалізації		2	2		
Тема 8. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві	14	2	2	10	КТ, ПО, ДН, ІЗ
Разом	180/6	28	28	124	
Підсумковий контроль					Екзамен

Умовні позначення:

УО – усне опитування; ПО – письмове опитування; ІЗ – індивідуальне завдання; КТ – комп'ютерне тестування; ДН – виконання завдань із системи навчання Moodle; Р – реферат; СЗ – ситуаційне завдання.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни (теми програми)

Тема 1. Сутність бухгалтерського обліку та його функції

Історичні передумови розвитку бухгалтерського обліку. Сутність та загальна характеристика господарського обліку. Види господарського обліку: оперативний, бухгалтерський, статистичний. Взаємозв'язок між видами господарського обліку. Застосування вимірників в обліку.

Сутність бухгалтерського обліку, його характерні особливості. Мета та функції бухгалтерського обліку. Види бухгалтерського обліку на підприємстві: фінансовий та внутрішньогосподарський (управлінський) облік. Користувачі бухгалтерської інформації.

Регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Мета та суб'єкти державного регулювання бухгалтерського обліку. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Тема 2. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку

Поняття про предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси.

Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Види та загальна характеристика необоротних і оборотних активів та необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття.

Джерела власних активів підприємства (власний капітал), їх сутність та загальна характеристика. Джерела залучених коштів підприємства (зобов'язання підприємства), їх класифікація. Сутність та характеристика поточних, довгострокових, непередбачених зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів, доходів майбутніх періодів та зобов'язань, пов'язаних із необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття.

Загальне поняття про господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації. Формування показників доходів, витрат та фінансових результатів.

Принципи бухгалтерського обліку.

Тема 3.

Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку

Загальне поняття методу бухгалтерського обліку та його складових елементів. Бухгалтерський баланс як елемент методу. Мета складання балансу. Зміст та побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння. Значення балансу.

Типи господарських операцій, їх вплив на структуру та валюту балансу. Загальні вимоги до складання балансу за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Тема 4. Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку

Поняття та побудова рахунку бухгалтерського обліку.

Активні рахунки, їх характеристика та будова. Пасивні рахунки, їх характеристика та будова.

Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські проведення, їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних та пасивних рахунках. Контрольне значення подвійного запису.

Синтетичні рахунки, їх призначення. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками. Субрахунки та їх використання.

План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. Характеристика Плану рахунків.

Значення та принципи класифікації рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням та структурою.

Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, її зміст та порядок складання. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках.

Оборотні відомості по аналітичних рахунках, їх види та значення.

Взаємозв'язок даних синтетичного та аналітичного обліку.

Тема 5. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку

Сутність документації як елементу методу бухгалтерського обліку. Значення документації. Вимоги до складання первинних документів. Класифікація документів за призначенням, порядком та місцем складання, іншими ознаками. Групування документів.

Документальне оформлення господарських операцій. Порядок та способи запису господарських операцій в облікові регістри. Способи виправлення помилкових записів в облікових документах.

Поняття та значення документообороту. Перевірка та опрацювання документів в бухгалтерії. Зберігання документів. Вилучення документів.

Тема 6. Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку

Сутність інвентаризації як елементу методу бухгалтерського обліку. Цілі та завдання інвентаризації. Види інвентаризації. Організація інвентаризаційної роботи на підприємстві. Постійно діючі та робочі інвентаризаційні комісії, їх склад та функції. Загальний порядок проведення та документальне оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей. Регулювання інвентаризаційних різниць (нестач, надлишків чи сумарних різниць).

Оцінка як система вартісного виміру. Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку. Застосування оцінки як системи вартісного виміру об'єктів бухгалтерського обліку. Види оцінки за вартостями. Методи оцінки активів. Сутність калькуляції як елемента методу бухгалтерського обліку. Калькулювання собівартості продукції: її види. Методи калькулювання собівартості продукції.

Тема 7. Бухгалтерський облік основних господарських процесів

Поняття господарського процесу. Загальна характеристика процесу придбання.

Облік процесу придбання необоротних та оборотних активів у вітчизняних та іноземних постачальників.

Облік процесу придбання необоротних та оборотних активів. Документальне оформлення операцій з придбання необоротних та оборотних активів. Оцінка основних засобів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання необоротних та оборотних активів. Відображення придбання необоротних та оборотних активів у системі бухгалтерських рахунків.

Облік процесу придбання виробничих запасів. Документальне оформлення операцій з придбання виробничих запасів. Оцінка запасів при придбанні за плату. Характеристика рахунків з обліку придбання виробничих запасів. Відображення придбання виробничих запасів у системі бухгалтерських рахунків. Облік придбання малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Облік процесу виробництва та визначення собівартості готової продукції. Документальне оформлення витрат на виробництво продукції. Прямі та непрямі витрати. Характеристика рахунків з обліку виробничих витрат. Відображення в обліку витрат на виробництво продукції. Визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції за національними стандартами бухгалтерського обліку. Визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Облік випуску готової продукції.

Облік процесу реалізації. Характеристика рахунків з обліку реалізації готової продукції. Фактична собівартість реалізованої продукції. Відображення в обліку процесу реалізації та фінансових результатів від реалізації готової продукції. Облік адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат операційної діяльності. Визначення фінансових результатів діяльності підприємства за національними стандартами бухгалтерського обліку. Визначення фінансових результатів діяльності підприємства за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Тема 8. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві

Сутність облікового циклу на підприємстві. Первинний, поточний та узагальнюючий облік. Облікові реєстри та їх класифікація. Хронологічний, систематичний та комбінований записи в бухгалтерському обліку. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення.

Форми бухгалтерського обліку: сутність та види. Характеристика журнальної форми обліку. Види журналів. Головна книга. Характеристика спрощеної форми обліку. Види відомостей. Шахова відомість. Сутність облікової політики підприємства. Функції керівника і головного бухгалтера щодо організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Форми організації бухгалтерського обліку. Основи складання фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Методичний, технічний та організаційний аспекти облікової політики. Наказ про облікову політику: основний зміст та призначення.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
<p>Знати: сутність, види та функції бухгалтерського обліку</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Сутність бухгалтерського обліку та його функції Лекція 1.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови розвитку бухгалтерського обліку. Сутність та загальна характеристика господарського обліку, його види. 2. Характеристика вимірників в бухгалтерському обліку. 3. Сутність бухгалтерського обліку, його характерні особливості, мета та функції. 4. Користувачі бухгалтерської інформації. <p><i>Література:</i> Нормативні документи: 1, 5, 15-16. Основна: 1-4, 6, 8. Додаткова: 1-2, 4-6. Інтернет-ресурси: 3-4.</p>	2
<p>Вміти: застосовувати правове забезпечення бухгалтерського обліку у практичній діяльності, користуватися нормативними документами, які регулюють питання обліку</p>	<p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота здобувача:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні особливості сутності бухгалтерського обліку. 2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. 3. Порядок застосування, характеристика та призначення фінансового та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, як видів бухгалтерського обліку. 4. Застосування нормативно-правових документів у бухгалтерському обліку. 	8
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика та класифікація видів господарського обліку: оперативний, статистичний та бухгалтерський. 2. Застосування вимірників в бухгалтерському обліку. 3. Функції бухгалтерського обліку. 4. Характеристика користувачів бухгалтерської інформації. 	2

<p>Знати: предмет, завдання та основні категорії бухгалтерського обліку, класифікацію об'єктів бухгалтерського обліку, основне фундаментальне бухгалтерське рівняння</p>	<p align="center">Тема 2. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку Лекція 2.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про предмет бухгалтерського обліку. 2. Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси. 3. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. 4. Види та загальна характеристика необоротних та оборотних активів підприємства. <p align="center">Лекція 3.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела власних активів підприємства (власний капітал), їх сутність та загальна характеристика. 2. Джерела залучених коштів підприємства (зобов'язання), їх класифікація. 3. Загальне поняття про господарські процеси, як об'єктів бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації. 4. Принципи бухгалтерського обліку. <p><i>Література:</i> Нормативні документи: 1, 5, 10-12, 15. Основна: 1, 3, 4-6, 8. Додаткова: 1-2, 5-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p>
<p>Вміти: класифікувати об'єкти бухгалтерського обліку, застосовувати основне фундаментальне бухгалтерське рівняння та принципи ведення бухгалтерського обліку на підприємстві</p>	<p align="center"><i>Самостійна робота здобувача:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика об'єктів бухгалтерського обліку: ресурси, джерела утворення ресурсів, господарські процеси. 2. Загальна характеристика джерел власних активів підприємства. 3. Загальна характеристика джерел залучених коштів підприємства. 4. Характеристика непередбачених зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів. 5. Особливості обліку доходів майбутніх періодів та зобов'язань, пов'язаних із необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття. 	<p align="center">8</p>

	<p align="center">Практичне заняття 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика предмету бухгалтерського обліку. 2. Групування об'єктів бухгалтерського обліку на підприємстві. 3. Характерні ознаки та класифікація необоротних активів підприємства, як об'єктів бухгалтерського обліку. 4. Характерні ознаки та класифікація оборотних активів підприємства, як об'єктів бухгалтерського обліку. 	2
	<p align="center">Практичне заняття 3.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні ознаки та структурна класифікація власного капіталу підприємства як об'єкта бухгалтерського обліку. 2. Характерні ознаки та класифікація довгострокових та поточних зобов'язань підприємства як об'єктів бухгалтерського обліку. 3. Характеристика та завдання процесів постачання, виробництва та реалізації. 4. Застосування принципів ведення бухгалтерського обліку. 	2
<p>Знати: основні складові елементи методу бухгалтерського обліку, мету складання балансу, його структуру, типи змін в балансі, викликані господарськими операціями та їх вплив на структуру балансу</p>	<p align="center">Тема 3. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку</p> <p align="center">Лекція 4.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальне поняття методу бухгалтерського обліку та його складових елементів. 2. Історичні аспекти виникнення та розвитку балансу. 3. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку. Мета складання балансу. 4. Зміст та побудова бухгалтерського балансу. <p align="center">Лекція 5.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика статей активу і пасиву балансу. 2. Балансове рівняння. Значення балансу. 3. Типи господарських операцій, їх вплив на структуру та валюту балансу. <p><i>Література:</i> Нормативні документи: 1, 5-6, 10-12, 15. Основна: 1-6, 8. Додаткова: 1, 5-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2
<p>Вміти: складати баланс підприємства, відображати зміни у балансі під впливом господарських операцій</p>	<p align="center"><i>Самостійна робота здобувача:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості методу бухгалтерського обліку. 2. Особливості формування бухгалтерського балансу як форми фінансової звітності. 3. Балансове рівняння: важелі його забезпечення. 4. Типи господарських операцій та їх вплив на підсумок валюти балансу. 	18

	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метод бухгалтерського обліку, взаємозв'язок його складових елементів. 2. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку. 3. Мета складання балансу та його значення. 4. Основне бухгалтерське рівняння, його призначення. <p style="text-align: center;">Практичне заняття 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бухгалтерський баланс, його зміст та структура. 2. Характеристика статей активу балансу. 3. Характеристика статей пасиву балансу. 4. Типи балансових змін під впливом господарських операцій. 5. Загальні вимоги до складання балансу за національними та міжнародними стандартами фінансової звітності. 	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>
<p>Знати: значення та необхідність застосування рахунків бухгалтерського обліку, їх види та побудову, сутність подвійного запису, узагальнення даних по рахунках та структуру Плану рахунків</p>	<p style="text-align: center;">Тема 4. Рахунки та подвійний запис як елементи методу бухгалтерського обліку</p> <p style="text-align: center;">Лекція 6.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика рахунку як інформаційної моделі об'єкта обліку. Поняття та будова рахунку бухгалтерського обліку. 2. Активні та пасивні рахунки, їх характеристика та будова. 3. Класифікація рахунків за економічним змістом та за призначенням і структурою. <p style="text-align: center;">Лекція 7.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, його контрольне значення. 2. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські проведення, їх види. 3. Синтетичні та аналітичні рахунки, їх взаємозв'язок та призначення. 4. Характеристика Плану рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. 5. Взаємозв'язок рахунків бухгалтерського обліку та балансу. <p><i>Література:</i> Нормативні документи: 2, 5, 9-12, 15. Основна: 1, 3-8. Додаткова: 1, 4-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>

<p>Вміти: складати кореспонденцію рахунків та визначати обороти і сальдо по активних та пасивних рахунках</p>	<p><i>Самостійна робота здобувача:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтуйте контрольне значення подвійного запису. 2. Субрахунки та їх використання. 3. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом. 4. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку за призначенням і структурою. 5. Прості та складні бухгалтерські проведення. 6. Обґрунтуйте взаємозв'язок активу балансу та рахунків бухгалтерського обліку. 7. Обґрунтуйте взаємозв'язок пасиву балансу та рахунків бухгалтерського обліку. 8. Характеристика взаємозв'язку рахунків бухгалтерського обліку та оборотно-сальдової відомості. 9. Характеристика взаємозв'язку оборотно-сальдової відомості та балансу підприємства. 10. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках. 	<p>28</p>
	<p>Практичне заняття 6.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення рахунку бухгалтерського обліку. Побудова активних та пасивних рахунків. 2. Порядок застосування подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. 3. Порядок встановлення кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку. 4. Відображення господарських операцій на рахунках синтетичного та аналітичного обліку, їх взаємозв'язок. 	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття 7.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, принципи побудови та порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку. 2. Порядок узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку: складання оборотних відомостей по синтетичних та аналітичних рахунках. 3. Обґрунтування взаємозв'язку між рахунками та балансом підприємства. 	<p>2</p>
<p>Знати: значення документації в бухгалтерському обліку, класифікацію бухгалтерських документів, поняття документо-обороту</p>	<p>Тема 5. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку Лекція 8.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність документації як елемента методу бухгалтерського обліку. Значення документації. 2. Первинні документи та облікові регістри: їх сутність, призначення та вимоги до заповнення основних реквізитів. 3. Класифікація та групування документів за призначенням та місцем складання, іншими ознаками. 	<p>2</p>

<p>Вміти: заповнювати реквізити первинних документів, застосовувати способи виправлення помилок в документах, здійснювати бухгалтерську обробку документів</p>	<p>4. Способи виправлення помилкових записів в облікових документах. 5. Поняття та значення документообороту. <i>Література:</i> Нормативні документи: 5, 10-12, 15. Основна: 1-2, 4, 6, 8. Додаткова: 1, 3, 5-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p> <p><i>Самостійна робота здобувача:</i> 1. Порядок опрацювання документів в бухгалтерії. 2. Порядок зберігання, передачі в архів та вилучення документів. 3. Перевірка та опрацювання документів в бухгалтерії.</p> <p>Практичне заняття 8. 1. Порядок складання первинних документів, їх перевірка та опрацювання. 2. Порядок групування та класифікація документів в бухгалтерії. 3. Застосування способів виправлення помилок документах. 4. Порядок організації документообороту в бухгалтерії.</p>	<p></p> <p>12</p> <p>2</p>
<p>Знати: методику проведення інвентаризації, оцінки та калькуляції, їх види та цілі</p>	<p>Тема 6. Інвентаризація, оцінка і калькуляція як елементи методу бухгалтерського обліку Лекція 9. <i>План лекції:</i> 1. Сутність інвентаризації як елемента методу бухгалтерського обліку. Види та завдання інвентаризації. 2. Загальний порядок проведення інвентаризації ТМЦ, її документальне оформлення. 3. Регулювання інвентаризаційних різниць. Лекція 10. <i>План лекції:</i> 1. Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку. 2. Застосування оцінки як системи вартісного виміру об'єктів бухгалтерського обліку, види та методи оцінки активів. 3. Сутність калькуляції як елемента методу бухгалтерського обліку. 4. Калькулювання собівартості продукції: її види та методи. <i>Література:</i> Нормативні документи: 2-5, 7-15. Основна: 2-4, 6-8. Додаткова: 1, 5-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

<p>Вміти: проводити процес інвентаризації, скласти первинні документи, регулювати інвентаризаційні різниці, визначати оцінку та калькуляцію матеріалів у бухгалтерському обліку</p>	<p><i>Самостійна робота здобувача:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регулювання інвентаризаційних різниць. 2. Організація інвентаризаційної роботи на підприємстві. 3. Постійно діючі та робочі інвентаризаційні комісії на підприємстві, їх склад та функції. 4. Особливості процесу здійснення оцінки об'єктів бухгалтерського обліку. 5. Особливості процесу здійснення калькуляції продукції. 6. Взаємозв'язок між оцінкою і калькулюванням. 	<p>10</p>
	<p>Практичне заняття 9.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація порядку проведення інвентаризації на підприємстві. 2. Принципи проведення інвентаризації, її документальне оформлення. 3. Відображення результатів інвентаризаційних різниць на рахунках бухгалтерського обліку. 	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття 10.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика та порядок застосування оцінки як елементу методу бухгалтерського обліку. 2. Основи застосування видів та методів оцінки за видами собівартості: історичною, поточною, теперішньою та вартістю реалізації. 3. Характеристика калькуляції, її застосування в бухгалтерському обліку. 4. Характеристика методів обліку витрат та калькулювання собівартості продукції: позамовний, нормативний та по передільний. 	<p>2</p>
<p>Знати: сутність основних господарських процесів, характеристику рахунків з обліку господарських процесів</p>	<p>Тема 7. Бухгалтерський облік основних господарських процесів</p> <p>Лекція 11. Тема 7.1. Загальне поняття господарського процесу. Облік процесу постачання</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття господарського процесу. 2. Облік процесу постачання необоротних та оборотних активів у вітчизняних та іноземних постачальників. 3. Документальне оформлення операцій з придбання необоротних та оборотних активів. 4. Оцінка необоротних та оборотних активів при придбанні за плату. 5. Характеристика рахунків з обліку придбання необоротних та оборотних активів. <p>Лекція 12. Тема 7.2. Облік процесу виробництва</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Облік процесу виробництва, його завдання та документальне оформлення. 2. Характеристика рахунків з обліку виробничих витрат. 3. Відображення в обліку витрат на виробництво продукції. 4. Визначення фактичної виробничої собівартості продукції. Облік випуску готової продукції. 	<p>2</p> <p>2</p>

Вміти: відобразити господарські процеси у системі бухгалтерського обліку	<p style="text-align: center;">Лекція 13. Тема 7.3. Облік процесу реалізації</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Облік процесу реалізації, його завдання та документальне оформлення. Характеристика рахунків з обліку процесу реалізації готової продукції. Фактична собівартість реалізованої продукції. Відображення в обліку доходів та фінансових результатів від реалізації готової продукції. Облік адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат операційної діяльності. Порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства. <p><i>Література:</i> Нормативні документи: 1-5, 7-15. Основна: 2-8. Додаткова: 1-2, 5-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	2
	<i>Самостійна робота здобувача:</i>	30
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 11.</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості придбання нематеріальних активів. Особливості придбання інших необоротних матеріальних активів. 	2
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 12.</p> <ol style="list-style-type: none"> Відображення в обліку процесу виробництва. Облік прямих та непрямих витрат на виробництво продукції. Визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції. Облік готової продукції. 	2
	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 13.</p> <ol style="list-style-type: none"> Відображення в обліку процесу реалізації. Визначення доходу від реалізації готової продукції. Відображення в обліку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. Визначення фінансових результатів діяльності підприємства. 	2

<p>Знати: організацію бухгалтерського обліку, форми бухгалтерського обліку, їх характеристику та поняття облікової політики підприємства</p>	<p>Тема 8. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві Лекція 14.</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність облікового циклу на підприємстві. 2. Форми бухгалтерського обліку, сутність та види. Характеристика загальної та спрощеної форми обліку. 3. Основи складання фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. 4. Наказ про облікову політику: основний зміст та призначення. 5. Методичний, технічний та організаційний аспекти облікової політики. <p><i>Література:</i> Нормативні документи: 1, 3-7, 10-16. Основна: 2-4, 6, 8. Додаткова: 1, 4-6. Інтернет-ресурси: 1-4.</p>	<p>2</p>
<p>Вміти: застосовувати елементи облікової політики в практичній діяльності підприємства</p>	<p><i>Самостійна робота здобувача:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види журналів. 2. Види відомостей, їх призначення. 3. Головна книга. 4. Шахова відомість. 5. Характеристика Н(П)СБО. 6. Функції керівника та головного бухгалтера щодо організації бухгалтерського обліку. 7. Особливості складання фінансової звітності за МСФЗ. 	<p>10</p>
	<p>Практичне заняття 14.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація ведення бухгалтерського обліку. 2. Напрями діяльності підприємства щодо організації облікового процесу. 3. Аспекти облікової політики підприємства. 4. Форми організації обліку на підприємстві. 	<p>2</p>
	<p>Разом</p>	<p>180/6</p>
<p>Підсумковий контроль – екзамен</p>		

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 - IV. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. №2.

4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. №561.

5. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

6. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.

7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. №1591. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. №237. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. №20. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

16. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 - IV. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Основний

1. Білоусько В. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посібник / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова. К. : Алерта, 2010. 402 с.

2. Бухгалтерський облік в Україні : навч. посібник / Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішковський, А.С. Мороз. Львів : Інтелект-Захід. 2011. 1224 с.

3. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч. посібник / В.С. Лень, В.В. Гливенко. К. : Центр учбової літератури. 2008. 608с.

4. Лишilenко О. В. Бухгалтерський облік : підручник / О.В. Лишilenко. К. : Центр учбової літератури. 2011. 670 с.

5. Практикум з бухгалтерського обліку : навч.-практ. посібник / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна. К. : Професіонал. 2009. 392 с.

6. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посібник / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. К. : Центр учбової літератури. 2013. 688 с.

7. Сахарцева І.І. Бухгалтерський облік : навч. посібник з виконання практичних задач / І.І. Сахарцева, Г.А. Семенов, Г.М. Безкоста. К. : Кондор, 2010. 554 с.

8. Чеснакова Л.С. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Л.С. Чеснакова, А.В. Алексеева, В.В. Масалітіна. К. : КНТЕУ. 2009. 397 с.

Додатковий

1. Бухгалтерський облік: опорний конспект лекцій. / А.П. Шаповалова, О.В. Сопко. К. : КНТЕУ. 2011. 94 с.

2. Бухгалтерський облік і аудит : термінологічний українсько-російсько-англійський словник : навч. посібник / Ю.А. Верига, В.Л. Іщенко, Т.В. Гладких. К. : Центр учбової літератури, 2013. 292 с.

3. Первинна документація: складання, заповнення, обробка і зберігання : практич. посібник. К. : Центр учбової літератури. 2012. 242 с.

4. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика : монографія / Т.М. Сльозко. К. : Центр учбової літератури, 2013. 304 с.

5. Сук Л.К. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Л.К. Сук, П.Л. Сук. К. : Знання, 2008. 507с.

6. Шило В.П. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії : навч. посібник / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна. К. : Кондор, 2011. 172 с.

Інтернет-ресурси

1. Веб-сайт газети «Бухгалтерія». URL : www.buhgalteria.com.ua.

2. Веб-сайт газети «Дебет-кредит». URL : www.dtk.com.ua.

3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL : www.zakon.rada.ua.

4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL : www.minfin.gov.ua.